

Za

25 APRIL, 1960

Yugoslav (Slovene) fortnightly newspaper in Australia

NEBESA POD TRIGLAYOM

O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in rekel: "Tod bodo živeli veseli ljudje!" Skopo je meril lepoto, ko je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda: šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje — puste leže tam, strme proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote: razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale pa od Triglava do Gorjancev, in rekel: "Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!" Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in rodila — zrasla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih gleda, obstrmi pred tem ču-

dom božjim, srce vztrepeče od same sladkosti: zakaj gore in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiž za domovino vselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi. Vse, kakor je rekel, se je zgodilo: bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo — ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potrkavanje in zvezde pojo, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz vesalega srca!

IVAN CANKAR

JALOVEC V JULIJSKIH ALPAH

ZA SVOBODO IN EDINSTVO

Tel.: 28-2311

Tel.: 28-2311

Dr. J. KOCE

G.P.O. Box 670 - PERTH - W.A.

Pošiljamo pakete s hrano, tekstilom (štofi), zdravili in tehničnimi predmeti iz Trsta in Londona v domovino.

Velika novost! Domov lahko pošljete motorna kolesa, mope in skuterje, tako da ne plačate carine niti Vi niti obdarevani. Samo resni interesi naj zahtevajo cenik in ga bomo takoj poslali.

Zastopnik za NSW.

MR. R. OLIP

65 Moneur St.

Woollahra, Sydney, NSW.

Tel.: FB 4806

Zastopnik za Vic.

MR. J. VAH

2 Kodre St.

St. Albans, Vic.

Tel.: 65-9378

Posamezni paketi so objavljeni v ŽARU 10. oktobra.

TO PODJETJE JE SEDAJ MOJE, ZAHVALJUJOČ D.&I.

FINANCE NA RAZPOLAGO

Mi vam lahko preskrbimo finančno pomoč — po možnosti preko pooblaščenih agentov — v zvezi nabave vseh vrst podjetij s prodajo na drobno. Ni razlike za milk bar, delikatese, špecerijo, kenfekcijsko trgovino, prodajalno s sandwichi, mešano trgovino, gostinsko hišo, stanovanja itd. VSI POSLI SO STROGO ZUPNI IN ZASEBNI TELEFONIRAJTE NA BW 4521 ALI PA PISITE

DEPOSIT & INVESTMENT**COMPANY LIMITED****Centralna pisarna:**

74 Castlereagh Street, Sydney. Tel.: BW 4521/2/3
18 City Road, Sydney. Tel.: MA 4563
190 Church Street, Parramatta. Tel.: YL 9761
Crown and Church Streets, Wollongong. Tel.: B 2918
Cnr. Restwell Street and South Terrace, Bankstown. Tel.: 70-7122
Cnr. Hunter and Union Streets, Newcastle. Tel.: B 1044
Main Street, Cessnock. Tel.: Cessnock 415
Bailey Building, London Circuit, East Row, Canberra. Tel.: J 3992

Naslova v Melbournu:

309-311 Little Collins Street. Tel.: MF 8988
349 Swanson Street. Tel.: FB 3900
TER V BRISBANU IN ADELAIDI

NESLOGA TLAČI — SLOGA JAČI

Slovenski informativni
polmesečnik v Avstraliji

Urednik: Ljenko Urbančič
90 Queen Street,
Woollahra, NSW.
Phone: 51-4998

Izdaja:
SLOVENE PUBLISHING
CO. PTY. LTD.

Izhaja vsakega 10. in 25.
v mesecu. Naročnina za
leto 1960 £ 2.0.0

Printed by:
ITAL-PRINT
50 Gladstone St., Enmore, NSW
Phone: 51-4998

SUKARNO V JUGOSLAVIJI

Pred dvema tednoma sta obiskala Jugoslavijo prezident indonezijske republike Ahmed Sukarno in njegova soproga, ki sta bila gosta Tita in njegove soproge. Med drugim sta Sukarno in Tito poudarjala potrebo po "miroljubni in aktivni keeksistenci".

Oba para sta med drugim obiskala tudi smučarsko skakalnico na Planici in Postojnsko jamo, kjer jima je zapel Invalidski pevski zbor.

Sukarno in soproga sta nato obiskala tudi Madžarsko in Avstrijo.

Sukarno ima precej težav z ureditvijo svoje države. Indonezija je namreč bila dolga stoletja holandska kolonija in je znano, da so Holandci zelo kruto postopali z domačini. Med japonsko okupacijo indonezijskih otokov se je Sukarno vrnil iz izgnanstva (leta 1942) in sodeloval z japonskimi okupatorji, ki so proglasili osvoboditev azijskih narodov evropske nadvlade.

Ko je Japonska kapitulirala, je Sukarno proglasil neodvisno Indonezijo, vendar so boji z Holandci trajali precej časa, preden je bila Indonezija priznana kot samostojna država.

Več kot desetletje je Sukarno poizkušal s tako imenovano "dirigirano demokracijo", v kateri je parlament izvoljen in razne stranke dovoljene, vendar parlament sam nima absolutne oblasti. Med tem je bilo na indonezijskih otokih več uporov, ki še danes niso popolnoma zadušeni. Pred kratkim je Sukarno razpustil stari parlament in kar sam določil število mandatov različnim strankam. Katoliška cerkev (Indonezija je pretežno muslimanska) je do-

AHMED SUKARNO

bila 5 mandatov, prav tako policija.

Indonezija je pred nekaj meseci prišla v hud spor s komunistično Kitajsko, ker je Sukarno razlabil in prepovedal delovanje kitajskim trgovcem, ki so mnogokrat imeli vlogo vaških oderuhov. Indonezija ima zelo močno komunistično stranko in je pred mesecem dni prišel posredovat Hruščev sam, da bi normariziral odnose med Indonezijo in komunistično Kitajsko.

Indonezija spada med države azijskega nevtralnostnega bloka, s katerimi bi Tito rad imel dobre odnose. Z vsemi naravnimi bogastvi je Indonezija ena najbolj revnih držav na svetu in kakor Indija in druge države azijskega nevtralnostnega bloka, trpi na prenaseljenosti in zelo primitivni produkciji. Prebivalstva je šestkrat toliko kot v Jugoslaviji, od katerega več kot polovico živi na otoku Javi.

PAPEŽ MODERNIZIRA**PAPEŽ JANEZ XXIII.**

Papež Janez XXIII. je bil že kot kardinal znan kot nasprotnik prevelikega pompa in ceremonialnosti. Kmalu po svoji izvolitvi je poklical urednika vatikanskega poluradnega lista "Osservatore Romano" in mu naročil, naj preneha z okrasnimi pridevki kot "Presvetli Sveti Oče" in "Najvišji svečenik", kadar piše o njemu in naj

kar enostavno napiše "Papež je rekel" in "Papež je napravil".

Urednik grof Giuseppe Dalla Torre di Sanguinetto, star 75 let in urednik "Osservatore Romano" že 40 let, se stare navade nikakor ni mogel znebiti. Da bi "Osservatore Romano" moderniziral v pogledih in stilu, ga je papež pred kratkim preimenoval s položaja glavnega urednika in mu dal naslov "director emeritus", na njegovo mesto pa postavil Raimondo Manzinija, urednika vplivnega katoliškega dnevnika "L'Avvenire d'Italia" iz Bologne.

Bivši urednik Dalla Torre je bil velik nasprotnik Mussolinija in ga ni hotel nazivati "Duce". Prav tako je o Hitlerju pisal, da je antikrist in se ni bal preganjanja.

Vendar je očitno šlo tudi papežu na živce, da se je zaleaval v vsako stvar, kot na primer, da šport ni za ženske, ker bodo jalove in da si Italijani preveč domišljujejo, kakšni spretni zapeljivci mladih deklet da so.

NAROČNINA ŽARA ZA LETO 1960

£ 2.0.0.

RAZGLEDI

ZATON DIKTATORJA

Syngman Rhee, dosedanji predsednik Korejske republike, ni bil edini politik, ki bi želel ostati na oblasti. Resnici na ljubo povedano si vsak politik želi priti na oblast in ko enkrat do nje pride, jo hoče tudi obdržati.

To velja enako za demokratske kakor za totalitarne voditelje. Razlika je v tem, da so v demokraciji vsakih nekaj let volitve, na katerih ljudje svobodno iz brez pritiska odločijo, koga hočejo imeti na vladi.

V ustaljenih demokracijah gre vse gladko. Poraženi kandidati se lepo umaknejo v opozicijo in se pripravljajo na prihodnjo priložnost.

Kjer se pa demokracija še ni zakoreninila v ljudskem čutenju, je skušnjava za ljudi na oblasti prevelika. Volitev ne smatrajo za barometer ljudskega hotenja, temveč za nadležno in sitno zahtevo ustave, da potrdi na oblasti tistega, ki zna bolj uspešno prepričati ljudi z gorjačo in batino.

Syngman Rhee tudi ni bil edini politik, ki je mislil, da njegov narod še ni zrel za demokracijo in je le on sam poklican, da misli za ves narod.

Vendar je imel Syngman Rhee smolo, da je njegov narod že postal zrel za demokracijo in se je odločno uprl policijski gorjači in potvarjanju volilnih rezultatov.

Nezadovoljstvo korejskega naroda z načinom, kot so bile izvedene volitve 15. marca, je prišlo do izraza v ogorčenih demonstracijah po vseh korejskih mestih, na katerih so zahtevali ponovne volitve.

Namesto da bi se uklonil legitimni ljudski volji in razpisal nove volitve, je Syngman Rhee proglasil vso zadevo za komunistično maslo in dal streljati na neoborožene demonstrante. S tem je zapечатil svojo usodo.

V svojem dolgoletnem političnem delovanju se je naučil precej zvišač in spretnosti v intrigiranju. Vendar kljub temu ni mogel prepričati niti svojega naroda niti svetovne javnosti, da je komunist ali pod komunističnim vplivom vsak, kdor se upira njegovi tiraniji. Trik je že prestar in preveč obrabljen.

Syngman Rhee je vse svoje življenje posvetil borbi za svobodo svojega naroda izpod japonske nadoblasti. Imel je dovolj zaslug, da bi njegovo ime bila inspiracija bodočim generacijam.

Ni se pa zavedal, da borba proti tujemu nasilju ne opravičuje lastnega nasilja.

Ker ni mogel razumeti napredka in novih teženj svojega ljudstva in se pravočasno povleči v zasluženi pokoj, se bo moral v 85. letu starosti umakniti pred jezo lastnega naroda, kateremu bo ostal v spominu kot osovražen tiran.

DE GAULLE IN FRANCIJA

DEVICA ORLEANSKA

Med zadnjo vojno je nekoč Roosevelt baje dejal Churchill: "De Gaulle se obnaša kot novopečena Devica Orleanska." "Da," je odvrnil Churchill, "toda prokleti škofje mi jo ne dovole sežgati." Ameriške in britanske voditelje je bodlo, da je de Gaulle zahteval, da ga kot predstavnika Francije upoštevajo za enakopravnega člana zavezniškega vodstva, čeprav je bila Francija poražena in okupirana.

Roosevelt in Churchill sta želela, da bi z de Gaulleom lahko ravnala tako, kot z jugoslovansko londonsko vlado in njenimi predstavniki, ki so bili ponižne sluge in lutke v rokah zavezniških gospodarjev.

S svojo držo de Gaulle ni ščitil svojega osebnega položaja, temveč branil čast Francije. Zato mu je tudi uspelo, da je francoska begunska vlada obdržala svojo avtoriteto, tako v zasedeni Fran-

ciji kot v svobodnem svetu. Zato tudi francoska komunistična stranka, ki je bila najmočnejša francoska politična stranka in tudi v odstotkih najmanj dvajsetkrat večja od jugoslovanske, ni mogla begunske vlade enostavno ignorirati in pod pretvezo narodnega odpora izvesti komunistično revolucijo, kot so to napravili Tito in njegovi.

Zaradi svojega odločnega stališča je moral de Gaulle požreti marsikatero pikro opazko na račun svoje "domišljavosti", tako od zavezniških oblasti kakor tudi časopisja. Po petnajstih letih je pa pred nekaj dnevi doživel veličasten sprejem v Angliji in Ameriki in so časopisi tekmovali med seboj, kdo ga bo bolj hvalil in povzdigoval.

FRANCIJA V ZATONU

Ni še dolgo tega, ko je splošno mnenje gledalo na Francijo kot državo v zatonu, ki v svetovni politiki predstavlja silo tretjega razreda. Da je danes Francija

politično in gospodarsko v ospredju, je brez dvoma v glavnem zasluga de Gaullove politike.

Francosko življensko silo je že skoraj stoletje razjedala nestalnost njenih vlad, ki je prešla celo v pregovor. Proporcionalni sistem parlamentarnega predstavnštva je mogoče matematično zelo pravičen. Vendar pa omogoča nastanek množice majhnih strank in stranic, ki v stalno menjajočih se kombinacijah rušijo vlade in onemogočajo ustvaritev dolgoročnih programov tako v državnem kot v privatnem gospodarstvu.

ANARHIJA NI DEMOKRACIJA

Tudi v demokraciji mora vladati red. Če je državna oblast trdna, s tem še ni rečeno, da je nasilna in še tako sposobna vlada ne more vladati dobro, če je podvržena muham sebičnih voditeljev majhnih skupin.

De Gaulle ni bil edini, ki je videl prednosti anglosaškega sistema, pri katerem poslanski mandati niso razdeljeni proporcionalno po številu oddanih glasov, temveč predstavlja volilni okraj v parlamentu tisti kandidat, ki je dobil največ glasov v okraju samem. Vendar je bil de Gaulle edini francoski politik, ki se je za ta sistem zavzel z vso odločnostjo in brez kompromisa.

SPREMEMBA USTAVE

Ko je januarja 1946 odstopil kot predsednik začasne povojne vlade, je takoj predložil novo ustavo, katero so pa Francozi odklonili z osem proti šest milijonom glasov. Da bi svoje ideje prenesel v stvarnost, je kmalu nato ustanovil novo politično stranko 'Zbor francoskega ljudstva', ki kljub velikim uspehom ni mogla doseči potrebne večine. De Gaulle se je zato umaknil iz političnega življenja na svoje posestvo na deželi. Kjer se je pripravljaj na trenutek, ko ga bo Francija potrebovala.

Trenutek je prišel. Ker so se francoske vlade stalno menjale, niso bile kos krizam, ki so z vedno večjo silovitostjo obiskovale Francijo. Prišlo je do vojaškega upora v Alžiru, ki je grozil, da bo spravil Francijo v državljansko vojno. V skrajnem obupu je pretežna večina francoskega parlamenta izglasovala pooblastila de Gaulleu za prevzem začasne oblasti in uprizoritev novega plebiscita za ustavo. Plebiscit je sprejel de Gaullove predloge 4:1. Celotno milijon komunističnih glasov je bilo oddanih za de Gaullovo ustavo proti navodilom komunistične stranke, ki je bila najbolj nasprotna novi ustavi.

KOMUNISTI NA POTI NAVZDOL

Skrbi komunistične stranke so bile upravičene. V prvih volitvah po novi ustavi je komunistična stranka zmagala samo v desetih okrajih, čeprav je bilo po

vsej državi oddanih petino glasov za komunistične kandidate. Tako je od približno 150 poslancev v prejšnjih parlamentih število komunističnih poslancev padlo na 10.

Čeprav komunistična stranka še vedno razpolaga s petino francoskih glasov, je njen vpliv zelo majhen. Francoska komunistična stranka bo kmalu stranka za stare ljudi, ker ji mnjka prirastka in je samo 5% njenih članov starih manj kot 25 let.

NAPREDEK

De Gaulle še ni rešil alžirskega vprašanja, kot so vsi pričakovali, da bo, vendar je prevzel iniciativo v svoje roke in je uspešno ukrotil prenapeteže med alžirskimi naseljenci in v francoski vojski, ki so hoteli preprečiti njegov načrt za prenehanje sovražnosti, kot jim je vedno uspelo preprečevati načrte prejšnjih vlad.

Izreden pa je napredek v francoskem gospodarstvu, ki cvete bolj kot kdajkoli poprej. Lansko leto je Francija gospodarsko bolj napredovala kot vsaka druga dežela na svetu vključno Zahodna Nemčija, ki je bila med prvimi. Zlate in dolarske rezerve, ki jih pred de Gaulleom praktično ni bilo, so dosegle skoraj milijardo funtov in francoski frank je danes ena najtrdnjših valut. Poljedelska produkcija se je povečala za eno petino in prvič v zgodovini je Francija pridelala več kot 15 milijonov ton jekla. Francoske tovarne so lani izdelale več kot milijon avtomobilov. Celotno število rojstev, katerih se Francija imela najmanj od vseh narodov, se je povečalo. Cene so se povišale za 5 odstotkov, toda plače so se dvignile za 6 odstotkov.

FRANCIJA PROTI KOMUNIZMU

Mnogi so se bali, da bo z de Gaullovim prihodom na oblast oslabil NATO (vojaški pakt zapadno-evropskih držav proti komunistični agresiji), ker ga je de Gaulle vedno kritiziral. NATO se je pa še okrepil, ker ni slepo orodje ameriške politike. Isto je z evropskim skupnim tržiščem in francosko-nemškim sodelovanjem. Politične in gospodarske vezi med Nemčijo in Francijo so vedno bolj tesne, čeprav se je de Gaulle odločno postavil na poljsko stran pri vprašanju poljsko-nemških meja.

De Gaulle je prijatelj Slovanov in posebno nas Jugoslovanov. Ko je bil Hruščev pred kratkem v Franciji, mu je de Gaulle kratkomalo zabrusil v obraz, če se zaveda, da vsi vzhodnoevropski narodi samo čakajo priložnosti, da se obrnejo proti komunistom.

Od vseh zapadnih narodov je bila Francija vedno najbolj iskrena prijateljica Jugoslavije in tudi danes uradna de Gaullova Francija pravnične skriva želje, da se jugoslovanski narodi otresejo komunističnih uzurpatorjev.

PARTIJSKA DRŽAVA

Komunistična teorija o državi, kot jo je podrobno izdelal Lenin in kar so dodali Stalin in ostali, se zelo opira na totalitarno diktaturo strankine uprave. Teorija je osnovana na dveh elementih: teoriji o državi sami in teoriji o postopnem odmiranju države. Oba elementa sta medsebojno povezana in skupaj predstavljata celotno teorijo. Lenin je svojo teorijo o državi najbolj obsežno obdelal v svoji razpravi Država in revolucija, ki jo je spisal, ko se je skrival pred začasno vlado na predvečer oktobrske revolucije. Kot vse kar je Lenin napisal, se tudi ta teorija nagiba k revolucionarnim pogledom marksističnega nauka. V svoji razpravi o državi je Lenin te poglede razvijal dalje in do skrajnosti in pri tem črpal iz izkušenj iz ruske revolucije leta 1905. Iz zgodovinskega stališča ima Leninova razprava veliko večji pomen kot ideološko orožje revolucije kakor pa osnova za izgraditev oblasti, ki naj bi bila ustvarjena po njegovih načelih.

Lenin je poslanstvo države omejil na silo, ali bolj točno povedano, na orodje nasilja, ki ga en razred uporablja, da zatira drugega. Da bi čim bolj poudaril svojo opredelitev države, je Lenin napisal: Država je palica.

Lenin je opredelil tudi druge naloge države. Vendar je celo v teh nalogah odkril, kar je bila po njegovem mnenju neizogibna vloga države, uporaba golega nasilja enega razreda proti drugemu.

Leninova teorija o uničenju obstoječega državnega aparata še zdaleč ni bila znanstvena. Omenjeno razpravo, ki je zelo pomembna iz stališča zgodovine, je Lenin izpeljal na način, ki je značilen za vse komunistične teorije. Izhajajoč iz neposrednih potreb, jih stranke posplošijo in preidejo do navidezno znanstvenih zaključkov ter proglašajo delne resnice za resnice. Ne da se zanikati dejstvo, da sta v osnovi sila in nasilje značilni za vsako državno oblast in delovanje države, posebno v oboroženih spopadih. Vendar vemo iz izkušnje, da je državni aparat potreben družbi ali narodu še iz drugih razlogov - da razvije in združuje raznotere funkcije. Komunistična teorija, kakor tudi Leninova, popolnoma ignorira te vidike.

V davnih časih so obstojala občestva brez držav in oblasti. To niso bila družbena občestva, temveč nekaj na prehodu iz pol živalske na človeško obliko družbenega življenja. Vendar so celo ta primitivna občestva imela neke vrste oblasti. Z vedno naraščajočo zapleteno-

stjo družbenega življenja bi bilo naivno dokazovati, da bo potreba po državi izginila. Lenin, podpirajoč Marxa, ki se je v tem soglašal z anarhisti, je predvideval in skušal ustvariti prav tako brezdržavno družbo. Ne da bi se spuščali v pretresanje, če so njegove predpostavke upravičene, si moramo zapomniti, da je prav ta družba njegova brezrazredna družba. Po tej teoriji ne bo nobenih razredov več in nobenih razrednih bojov, ne bo nikogar, ki bi izkoriščal in zatiral kogarkoli in ne bo nobene potrebe po državi. Dokler pa do takega stanja ne pride, bi bila 'najbolj demokratična' državna oblika 'diktatura proletariata', ker odpravi vse razrede in tako postane očitno tudi sama nepotrebna. Zatorej je vse upravičeno, napredno, svobodomiselnost, kar krepi diktaturo ali vodi k odpravi razredov. Kjerkoli komunisti niso na oblasti, stojijo v ospredju borbe za demokratske pravice, ker te olajšujejo njihove napore; kjer pa uspejo priti na oblast, postanejo nasprotniki demokratiških oblik, nazivajoč jih 'buržujске'. Danes zagovarjajo bedasto opredelitev demokracije v 'buržujsko' in 'socialistično', čeprav je edino pravilno in pravično merilo za demokracijo količina svobode in njeno prevladovanje.

Iz stališča znanosti kakor tudi prakse so luknje v celotni Leninovi ali komunistični teoriji o državi. Skušnja je pokazala, da so rezultati popolnoma drugačni, kot je predvideval Lenin. Razredi niso izginili pod 'diktaturo proletariata' in 'diktatura proletariata' sama ni začela polagoma odmirati. Ustvaritev popolne komunistične oblasti in likvidacija razredov prejšnje družbe, sta imeli namen, da v očeh ljudi predstavljata likvidacijo razredov na splošno. Toda porast državne oblasti, ali bolje povedano, uprave, preko katere se nasilje izvaja, ni prenehala z diktaturo proletariata. Celotno povečala se je. Teorijo je bilo treba nekako zakrpati; Stalin si je izmislil še višjo 'vzgojno' vlogo sovjetske države, preden polagoma odmre. Če se komunistično teorijo države in posebno njeno prakso omeji na njeno bistvo, t.j. silo in nasilje kot glavni ali edini funkciji države, bi lahko opredelili Stalinovo teorijo kot policijski sistem, ki ima to visoko ali 'vzgojno' vlogo. Razumljivo je, da samo zlobna razlaga lahko privede do takih zaključkov. V Stalinovi teoriji je ena izmed komunističnih delnih resnic: Stalin ni vedel kako razložiti očitno dejstvo, da sta se moč in oblast državne uprave stalno večali v

že ustaljeni socialistični družbi. Zato je vzel eno izmed funkcij države - vzgojno funkcijo - kot njeno glavno funkcijo. Funkcijo nasilja ni mogel več zagovarjati, ker ni bilo več nasprotujočih si razredov.

Isto se dogaja s teorijo jugoslovanskih voditeljev o 'samoupravi'. Zaradi preloma s Stalinom so morali 'popraviti' njegove 'nepravilnosti' in ustvariti nekaj, kar bo povzročilo odmiranje države. Niti oni niti Stalin niso polagali nobene važnosti, da so s tem še bolj krepili in ojačevali tisto funkcijo države - silo - ki je za njih bila najvažnejša funkcija in na kateri so osnovali svojo teorijo o državi.

Zelo zanimiva je Stalinova zamisel, kako država polagoma admira, med tem ko

postaja močnejša, t.j. ko postajajo državne funkcije vedno večje in vsrkavajo vedno več državljanov. Videl je naraščajočo vlogo državnega aparata, čeprav je bil prehod v 'brezrazredno družbo' že v teku, in si je zamišljal, da bo država izginila, ko bodo vsi državljani na stopnji države in prevzeli v roke njene posle. Lenin je celo govoril o času, ko bodo 'tudi gospodinje upravljale vlado'. Kot smo videli, krožijo v Jugoslaviji teorije slične Stalinovim. Ne ene ne druge ne morejo premostiti vedno bolj širokega prepada med komunističnimi teorijami o državi, 'izginotjem' razredov in 'postopnem odmiranjem' države v njihovem socializmu na eni strani ter realnosti totalitarne oblasti in strankine uprave na drugi strani.

DR KREK ZA SLOGO

Ljotičeva muenchenska "Iskra" prinaša v aprilski številki med drugim tudi intervju svojega sodelavca iz Amerike, Borivoja Karapandžića s predsednikom Narodnega odbora za Slovenijo dr. Mihom Krekom.

"Slovenci smo narod slovanske in jugoslovanske skupnosti narodov. Ozemlja posameznih južnoslovanskih narodov etnično niso v sebi zaokrožena z mejniki opredeljene skupnosti. Samo slovensko ozemlje je precej jasno in nesporno določeno, drugače pa živijo pripadniki vsake narodnosti na velikih področjih pomešani s pripadniki drugih narodnosti.

Južnoslovansko ozemlje je nemogoče razdeliti tako, da bi bili vsi narodi zadovoljni. Vsaka delitev bi bila začetek nove borbe za novo "boljšo" razmejitev. Razdeljeni bi bili ponovno samo figure v igri večjih sosedov na naš račun in našo škodo.

Kakršnokoli notranje reševanje in deljenje teritorialnih in stvarnih področij je v našem primeru boljše kot pa najboljša mogoča mednarodna meja.

Res je, da jugoslovanstvo ne označuje narodnosti v našem evropskem smislu te besede, vendar je kljub temu nekaj več kot pa samo državljanstvo in pripadništvo državi, ki se imenuje Jugoslavija.

Če bi padle državne meje Jugoslavije, bi etnična ozemlja Srbov, Hrvatov in Slovencev postala mase, iz katerih bi vsakdo zagrabil čim več bi mogel ... Niti ena srbska ali hrvaška meja ne bi bila nedotakljiva, da o slovenskih mejah ne govorim.

Razlogi, ki govorijo za skupnost, so v osnovi trajni. Nesoglasja, ki ovi-

rajo skupnost, so prehodnega značaja in posledica nezakonitosti. Na primer, ustaške žrtve so strašne. Kljub temu pa mislim, da niti žrtvam niti nam ne delajo usluge oni, ki neprestano objokujejo žrtve ustaškega pokola na tak način, da s tem dolivajo olje na ogenj prepira. Žrtve komunističnih, fašističnih in nacističnih pokolov so številnejše in strašnejše.

Poznano je dejstvo, da ustaštvo ni nikoli predstavljalo hrvatskega naroda. Ustaši so veliko manj predstavljali Hrvate kot predstavljajo današnji komunisti Srbe, Hrvate ali Slovence. Ustaške žrtve so bile v resnici žrtve Hitlerja in Musolinija.

Spor med Srbi in Hrvati bo izginil tisti dan, ko bodo eni in drugi priznali, da je skupnost za oboje najboljša rešitev.

Da, prepričan sem, da brez sporazuma med demokratskimi srbskimi in hrvaškimi političnimi silami ne more biti demokratsko urejene skupnosti.

Varali so se oni, ki so smatrali, da sporazum ni potreben. Mislim, da danes priznajo potrebo sporazuma vsi oni, ki želijo skupno državo, celo oni, ki branijo skupnost na tezi narodnega edinstva.

Vem, da je sporazum mogoč in verujem, da bo narod, ki trpi pod totalitarnim nasiljem komunizma, prišel do sprave takoj, ko mu bo dana priložnost, da se otrese diktature.

Vsekakor bi bilo najbolje, ko bi imeli za to skupno delo skupni program in skupno predstavništvo vse politične emigracije iz Jugoslavije. Dokler to ni mogoče, oziroma dokler tega nimamo, je potrebno, da ves tisk, vse organizacije in vse izjave ponavljajo zahtevo po svobodnih volitvah in vzpostavi demokratskih svoboščin ... vse drugo pa prepustijo času po osvoboditvi.

Kako si je evropska povojna industrija opomogla ter postaja celo vplivna na ameriških tleh, nam zgovorno prikazuje sledeče poročilo iz ameriške tedenske revije "Time":

Po štirih letih izgub je Underwood Corporation, nekoč vodeče ameriško podjetje v industriji pisalnih strojev, potrebovala nujno pomoč, katero ji je ponudila lansko jesen napredna italijanska družba Olivetti, največja proizvajalka pisalnih in računskih strojev v Evropi, ko je nabavila 34% Underwoodovih delnic v vrednosti osem milijonov dolarjev.

Ko je Underwoodov predsednik podpisal pogodbo, je bil prepričan, da bo še vedno vodil podjetje. Toda pokojni Adriano Olivetti (umrl 28. februarja) in njegov naslednik Giuseppe Pero sta imela drugačen načrt za ozdravljenje Underwoodovih težav. Underwoodovega predsednika so odstavili, prav tako tudi višjo upravo, ki jo je zamenjalo Olivettijevo elitno osebje z energičnim 47 letnim Ugom Galassijem na čelu, ki je že pred tem organiziral ameriško družbo za prodajo Olivettijevih izdelkov.

Pred dvema tednoma je Olivetti še močnejše zategnil nadzorstvo nad Underwoodom. Underwoodov direktorij, pri katerem ima odločilno besedo Olivetti, je enoglasno odobril načrt, po katerem je Underwood zamenjal 30 milijonov dolarjev vrednosti svojih delnic za Olivettijevo ameriško pomožno družbo, ki je lani prodala za 15 milijonov dolarjev izdelkov. Če bodo delničarji odobrili, bo Olivetti nadziral 69% Underwoodovih delnic in podvojil število ostalih delnic.

Olivetti namerava prodajati svoje prenosne pisalne stroje pod skupnim imenom Underwood-Olivetti, prav tako tudi računske stroje in stroje za seštevanje ter ostalo v Italiji izdelano pisarniško opremo. Underwoodovi izdelki, ki bodo obdržali svoje ime, so navadni in električni pisalni stroji ter električni stroji za seštevanje.

Da bi se Olivettijev v Ameriki vloženi kapital izplačal, se je Galassi odločil za popolno reorganizacijo Underwooda. Znižal je za milijon dolarjev proračun za izdelavo računskih strojev, ki so prinašali izgubo, popolnoma ustavil izdelovanje knjigovodskih in prenosnih pisalnih strojev, ki niso mogli konkurirati, in prenehal z natečaji za malo donosne vojaške dobave.

Galassi pričakuje, da bo preteklo najmanj leto preden bodo spremembe vplivale na dohodke. Letošnja prodaja bo prinesla manj kot lanskih 76 milijonov dolarjev in družba bo prišla na svoje šele v zadnjem četrtletju. V prvem četrtletju

Britanci si zelo radi vihajo nos nad dogajanjem na evropski celini. Ko so l. 1955 Nemčija, Francija, Italija, Belgija, Holandska in Luksemburg imele sestanek v Messini, na katerem so izdelale načrt za Evropsko skupno tržišče, je bila povabljen tudi Britanija. Britanska vlada ni poslala niti svojega zastopnika, ker je smatrala, da bo evropska gospodarska skupnost mrtvorajeno dete.

Januarja lansko leto je Evropsko skupno tržišče začelo delovati. Britance je zaskrbelo in so se povezali z Avstrijo, Švico, Portugalsko, Norveško, Dansko in Švedsko v gospodarsko skupino, ki so jo imenovali Zveza proste trgovine in ki naj bi bila protiutež Evropskemu skupnemu tržišču.

Statistika Združenih narodov je pokazala, da je 60% porasta v evropski trgovini bilo med članicami Evropskega skupnega tržišča ter da so Britanci zelo podcenjevali težnjo evropskih narodov po združitvi. Vlada je kljub temu še vedno zelo trmasta ter noče poslušati nasvete mnogih gospodarstvenikov, naj se priključi skupnemu tržišču, četudi s tem žrtvuje svojo gospodarsko neodvisnost in svoje posebne vezi s svetovnimi tržišči.

Evropsko tržišče nima v programu samo povečanje medsebojne trgovine temveč popolno industrijsko integracijo s povezavo podjetij iste ali sorodne stroke, koordinacijo nabave in razdelitve surovin in industrijskih kuriv, odpravo nerentabilne avtarkije in celo izenačenjem delovnih pogojev in delavskih mezd. Program naj bi bil dokončan v desetih letih, toda že v prvem letu so napredovali skoraj dvakrat delj kot v načrtu.

Angleško vlado so uspehi tako boleli, da je na vsak način hotela Evropsko skupno tržišče čim bolj ovirati in je celo udarjala na struno proti-nemštva, ker je Nemčija vodilna sila v skupnem tržišču. S tem je morda imela nekaj uspeha pri preprostih Angležih, mnogi angleški industrialci so pa na svojo roko začeli investirati v državah skupnega tržišča, postavljati tovarne in sklepiti spojitve z evropskimi podjetji.

V Angliji so omenjena dejstva povzročila precej burnih debat. Nekdo je zapisal, da nadaljevanje dosedanje angleške gospodarske politike lahko privede do tega, da bo lepega dne Britanija samo otok ob evropski obali.

je Underwood izgubil okoli dva in pol milijona dolarjev, toda če uspe, bo nagrada velika: Underwood ima namreč v prenosu vknjiženih najmanj 25 milijonov dolarjev izgube, ki jo bo Olivetti lahko dobil od bodočega dobička pred obdavčenjem.

JUGOSLOVANSKI DOLG AMERIKI

Jugoslavija je pred desetimi dnevi pristala na plačanje obveznic, ki jih je izdala kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev leta 1922 ameriškim vlagateljem. Vsega skupaj je 25 milijonov dolarjev vrednosti v obveznicah, ki morajo biti po pogodbi plačane v zlatu. Vrednost obveznic je ob tej novici takoj poskočila.

To je prvič, da je neka komunistična vlada priznala obveznosti svojih predhodnikov napram tujim vlagateljem. Sporazum je dal novo upanje, da bo tudi Sovjetska Zveza plačala obveznice carske Rusije, ki znašajo 200 milijonov dolarjev.

Jugoslavija bo začela z odplačevanjem 1. julija letos.

POL MILIJONA KOLES V SLOVENIJI

Slovenija ima 60 tisoč motornih vozil, več deset tisoč vprežnih voz in nad pol milijona koles.

Predlanskim so imeli v Sloveniji nad 4 tisoč prometnih nesreč, lani pa 5325.

JUGOSLOVANSKA EKSPEDICIJA NA HIMALAJO

Iz samih Slovencev sestavljena ekspedicija na Himalajo, ki je prispela te dni v Indijo, je dobila od indijske vlade dovoljenje za vzpon na 7120 m visoko pogorje Nanda Devi. Prvotno je ekspedicija nameravala na Mont Everest, česar pa ji indijska vlada ni dovolila.

SLIKAR FRANCE KRALJ UMRL

V starosti 65 let je 16. februarja v Ljubljani umrl znani akademski slikar in kipar France Kralj. Pokojni je bil brat slikarja Toneta Kralja. Bil je med začetniki slovenskega ekspresionizma. Ilustriral je mnogo slovenskih leposlovnih del.

SLOVENEK KRASI LADJO "LEONARDO DA VINCI"

Natečaja za okrasitev največje in najmodernejšje italijanske ladje "Leonardo da Vinci" so se udeležili najvidnejši italijanski slikarji. Slovenski tržaški slikar Lojze Spacal je dobil naročilo za izdelavo treh velikih stenskih podob.

Spacal trenutno razstavlja na štiri letni vsedržavni umetniški razstavi v Rimu, ki je poznana kot ena najpomembnejših slikarskih razstav.

NOV ŠKRJANČEV KONCERT

Pred nekaj tedni je Slovenska filharmonija v Ljubljani izvajala novo delo slovenske glazbene literature in sicer Koncert za violino in orkester, ki ga je napisal L.M. Škrjanc, izvajal Igor Ozim, dirigiral pa Samo Hubad.

MODERNIZACIJA TELEFONSKE MREŽE

V Jugoslaviji nameravajo modernizirati telefonsko mrežo, tako da bodo tudi medkrajevni pogovori avtomatični. V 3 letih bodo instalirali 6.200 linij, od katerih bodo dodelili Beogradu 1.500, Zagrebu 1.100, Ljubljani 700, Sarajevu 500, Novemu Sadu, Splitu in Reki po 350, Nišu 300, Osijeku 240, Prištini 120 itd.

SLOVENCİ NA KOROŠKEM BREZ POSLANCA

7. marca so imeli na Koroškem pokrajinske volitve. Zmagali so ponovno socialisti, ki so dobili 18 poslancev. Katoliška stranka je dobila 12, liberalna stranka 5, komunisti pa enega poslanca. Nobena stranka ni postavila za kandidata Slovence, zato je naša manjšina ostala v skupščini brez svojega zastopnika.

MARIBOR IMA VIŠJO TEHNIČNO ŠOLO

5. marca je odprl predsednik izvršnega sveta za Slovenijo Boris Kraigher Višjo tehnično šolo v Mariboru. To je poleg pred kratkim odprte Višje komercialne šole že druga višja šola v Mariboru.

Na tehnični šoli imajo vpisanih 898 rednih in izrednih slušateljev na tekstilnem, elektrotehničnem in strojnem oddelku, pripravljajo pa tudi kemijski in gradbeni oddelek, ki naj bi ju odprli jeseni.

V NEMČIJI POJEJO O PORTOROŽU

Slovenski Portorož nima samo poletnih turistov, kar je dokazala letošnja zimska sezona, ko je že pred zaključkom sezone (1. aprila) obiskalo Portorož čez 300 domačih turistov.

Tudi letošnje poletje pričakujejo mnogo nemških turistov. Upravnik Palace hotela Ado Cvirn je v tej zvezi obiskal Zahodno Nemčijo. Udeležil se je tudi karnivala v Wuertzburgu, kjer so v karnevalskem zabavnem programu večkrat omenili Portorož in druga istrska mesta. Navzoče Slovence je posebno presenetila pesem "Portorož". Pesem je skomponiral Franz Weining, ki je lansko leto preživel počitnice v Portorožu. Pesem oddaja tudi nekatere radijske postaje v Zahodni Nemčiji.

SLOVENSKA LADJA "BOHINJ" V AMERIKI

9. marca je odplul iz koprskega pristanišča v Ameriko prekooceanski parnik slovenske splošne plovbe "Bohinj". Ladja, ki je odplula prvič v Ameriko, je naložila cement, razno leseno galanterijo in vino. Ob tej priložnosti so zastopniki Bohinjskega okrajnega odbora poklonili ladji 12 umetniških slik.

Š P O R T :

N O G O M E T

BOLEČ PORAZ NA DOMAČIH TLEH

IZRAEL : JUGOSLAVIJA 2:1 (1:1)

Edino upanje za v Rim - zmaga nad
Grki 24. aprila v Atenah.

Beograd 10. aprila. V Beogradu je vladalo precej čemerno vreme. Kljub temu se je na stadion JLA odpravilo skoraj 40 tisoč gledalcev, med katerimi najbrž ni bilo nobenega, ki ne bi bil prepričan v zmago jugoslovanske reprezentance nad Izraelom. To prepričanje je bilo še toliko trdnjše zaradi tega, ker bi si jugoslovanski nogometaši z zmago proti Izraelu že lahko zagotovili vstop na olimpijski nogometni turnir v Rimu. Žal pa se je zgodilo vse precej drugače, kot so pričakovali gledalci, kot so upali sestavljalci jugoslovanske reprezentance in kot so bili prepričani reprezentanti sami.

Jugoslavija: Šoškič, Durkovič, Jusufi, Kozlina, Miladinovič, Perušič, Takac, Mujič, Kovačević, Kostič, Z. Čebinac.
Izrael: Hodorov, Smilovic, Mojsesko, Amar, Leukovic, Tiš, Nahari, Stelman, Levi, Menčel, Glazer.

Sodnik: Seipelt (Avstrija), stranska sodnika Vlajič (Jugoslavija) in Eškenazi - (Izrael).

V 62. sekundi 1:0 za Izrael.

Številni gledalci so že v prvih minutah pričeli z bučnim navijanjem za domačo enajstorico, seveda prepričani, da bodo kmalu videli zogo v mreži gostov. Zgodilo pa se je prav nasprotno. Komaj se je žoga dotaknila nog nekaterih igralcev, že je Miladinovič zagrešil usodno napako. Verjetno je podcenjeval srednjega napadalca gostov Levija, ki mu je ušel, obšel še Durkoviča in na koncu premagal še Šoškiča - 1:0 v korist Izraela. Na stadionu je zavladala nema tišina. Razočaranje je bilo nepopisno. Domači nogometaši so bili tako presenečeni, da bi kmalu že v prihodnji minuti prejeli že drugi gol. Jusufi je z zadnjimi močmi odbil žogo v kot. Minilo je pet minut, da so se jugoslovanski nogometaši nekoliko prebudili.

Izraelski nogometaši so kmalu pričeli s svojim značilnim 'bunkerjem'. Skoraj vsi igralci gostov so prešli v obrambo, v napadu pa so ostali samo trije.

33. minuta je vlila nove upe jugoslovanskim nogometašem. Lepa kombinacija med Kostičem in Mujičem se je končala z dokaj lepim zadetkom, ki je prinesel izenačenje. Mujič se je znašel kakih 11 m pred vrati, izraelski branilci so za trenutek oklevali in Mujič se je hitro znašel ter mimo odličnega vratarja Hodorova plasiral žogo v mrežo.

Miladinovič je bil tisti, ki je zagrešil napako pri prvem голу Izraela, tokrat - bila je 73. minuta - pa je bila njegova napaka še usodnejša in še bolj nerazumljiva. Ko je Levi prodiral proti vratarju, ga je Miladinovič kar pustil misleč, da bo Šoškič lahko sam ujel žogo. Levi pa je zvit nogometaš. Ko je videl, da ga je Miladinovič pustil, se je odločil še za nekaj korakov in iz bližine mu ni bilo težko premagati jugoslovanskega vratarja.

Jugoslovanski nogometaši so izgubili živce. Napadali so, precej streljali na vrata Izraela, vendar je žoga večinoma odšla daleč mimo vrat v out.

L e s t v i c a :

Izrael	4	2	1	1	7:6	5
Jugoslavija	3	1	1	1	7:4	3
Grčija	3	1	0	2	3:2	2

S L O V E N S K A C O N S K A

N O G O M E T N A L I G A

LJUBLJANA : SOBOTA 4:0 (2:0)

Ljubljana, 10. apr. Nad 1.000 gledalcev je v Šiški sledilo zelo živahni, razburljivi in zanimivi tekmi obeh moštev, v kateri si je Ljubljana priborila po dolgem času eno najbolj zasluženih zmag, čeprav bi tudi igralci Sobote lahko dosegli nekaj golov.

Sobota: Čak, Dozet, Kološa, Zorec, Skalar, J. Norčič, Sečko, L. Norčič, Potočnik, Mačec, Drvarič.

Ljubljana: Zupančič, Kožuh, Zorko, Nikič, Djukič, Herman, Bergelj, Erzar, Majcen, Soštar, Potokar.

Sodnik: Milojevič iz Izole, mejna sodnika Zec in Oven iz Ljubljane. Strelci : Bergelj v 18. in 23., Majcen v 48. in Šolar v 84. minuti za Ljubljano.

IZOLA : RUDAR 1:1 (1:0)

Izola, 10. apr. V lepem sončnem vremenu se je zbralo 500 gledalcev na te-

kmi med domačim moštvom in gostom iz Trbovelj. Sodil je Radonič iz Ljubljane. Izola: Lesjak, Erceg, Černe, Kovačič, Jerkovič, Čendak, Božič, Sargo, Milosavljevič, Kostič, Tomaž. Rudar: Hauptman, Šorl, Pristov, Lamovšek, Kravogel, Breznikar, Perc, Sušnik, Irt, Žibert, Opresnik.

Strelci: Milosavljevič v 6. in Opresnik v 77. minuti.

KRIM : MARIBOR 3:3 (1:1)

Ljubljana, 10. apr. Na Rakovniku se je zbralo okoli 500 gledalcev. Sodil je Butkovec iz Trbovelj.

Krim: Jazbinšek, Malec, Okretič, Čampa, Česen, Gabrovšek, Kržin, Škraba, Marjanovič, Hribar, Toni.

Maribor: Vabič, Ferš, Degen, Kek, Kreač, Rajninger, V. Breznik, Čeh, Arnejčič, Vidic, Frangeš.

Strelci: Za Krim v 32. m. Marjano - vič, v 53. Škraba in v 61. Hribar (11 m). Za Maribor v 40. Vidic, v 84. Arnejčič, (11 m) in 90. Frangeš.

KLADIVAR : ILIRIJA 3:2 (1:1)

Celje, 10. apr. V Celju je Kladivar s težavo premagal ljubljansko Ilirijo in tako osvojil dve dragoceni točki. Gledalcev je bilo 2.200. Sodil je Konič iz Blede.

Ilirija: Krištof, Čretnik, Munko, Rednak, Sočan, Podlipnik, Djekič, Merčun, Rojina, Spasič, Pirc.

Kladivar: Cafuta II, Vodeb, Coklič, Štor, Marinček, Kokotec, Sega, Zajc, Hribernik, Hočevan, Radič (Cafuta I).

Strelci: Marinček v 43., 85. in 88. minuti za Kladivar ter Rojina v 33. in 63. minuti za Ilirijo.

K O Š A R K A

BELGIJA : JUGOSLAVIJA 81:71 (47:30)

Bruxelles, 9. apr. Košarkarska reprezentanca Belgije je v prenapolnjeni palači športov premagala ekipo Jugoslavije. Koše za Jugoslavijo so dosegli: Nikolič 8, Kandus 4, Korač 2, Radović 13, Kristančič 5, Čretnik 2, Petričević 1, Daneu 28 in Djurič 8.

SLOVAN : UNIVERZA ZAGREB 64:72 (30:26)

Ljubljana, 10. apr. Dopoldne je bila na igrišču ob poljanski gimnaziji odigrana prijateljska košarkarska tekma med reprezentanco zagrebške univerze in Slovanom, ki je v Zagrebu izgubil z 19 točkami razlike. Tudi tokrat so zmagali Zagrebčani. V prvem polčasu so igralci Slovana vodili, toda v drugem polčasu jim je pošla sapa.

Slovan: Marčec 10, Pust 5, Kraljič 12, Šolmajer 10, Peterka 6, Čučnik 2, Strehovec 6, Slana 13 in Stržinar.

Univerza Zagreb: Ninčević 22, Kozjek 15,

NOVA GORICA : GRAFIČAR 1:0 (1:0)

Nova Gorica, 10. apr. Nad 1500 gledalcev je prisostvovalo ob lepem vremenu prvenstveni nogometni tekmi med Grafičarjem in Novo Gorico. Sodil je Kupanj. Grafičar: Blatnik, Bizjak, Jančovič, Čebular, Jovanovič, Tušar, Drmaš, Regally, Čučnik, Podobnik, Fišer.

Nova Gorica: Šuler, Merlak, Sosič, Kogoj, (Križaj), Krajnik, Anič, Faganel, Uršič, Kuzmin, Mozetič, Černič.

Strelec: Kuzmin v 8. minuti.

BRANIK : TRIGLAV 5:1 (3:1)

Maribor, 10. apr. 4.000 gledalcev se je zbralo na stadionu in Branik jih ni razočaral. Telesno močnejše moštvo Triglava se je žilavo upiralo in celo prekoračevalo meje dovoljenega, tako da je prišlo večkrat do prekinitve igre.

Branik: Vrdjuka (Eferl), Donko, Čučko, Cekov, Gabrijan, Radulović, Benčič, Šober, (Leskovar), Blaznik, Lamza, Najberg.

Triglav: Brezar III (Dagarin), Štular II, Straus, Čebulj, Brezar II, Mesarič, Mihelčič, Tomič, Brezar I, Kraševan, Bergovec (Siladi).

Strelci: Šober v 21., Najberg v 24. in 39., Lamza v 75. in 99. minuti za Branik, Silada v 61. minuti za Triglav.

LOKOMOTIVA : E.D.O. (HARLEM) 5:1 (3:0)

Zagreb, 9. apr. V počastitev dneva železničarjev je bila v Zagrebu tekma med Lokomotivo in holandskim moštvom EDO.

Gledalcev je bilo 1.000.

ANGLIJA : ŠKOTSKA 1:1 (0:1)

Pred 130.000 gledalci sta 9. aprila igrala neodločeno Anglija in Škotska.

Mihovilović 11, Lukič 2, Perič 5, Rukavina 16, Medved 1, Stambuk in Sorič.

JESENICE : ILIRIJA 39:29 (16:18)

Jesenice, 10. apr. Jeseniška ekipa se popravlja. Čeprav so v prvem delu igre vodili gostje, so domačini končno zmagali.

TURNIR ZA "MEMORIAL FRANCA PIRŠA"

Ljubljana. V počastitev 40-letnice stavke železničarjev je Ljubljana organizirala 9. in 10. aprila mednarodni košarkarski turnir. Nastopili so beograjski Partizan, Gira iz Bologne, Olimpija in Ljubljana. Olimpija je nastopila brez državnih reprezentantov Daneua, Kandusa in Lokarja. Pokal je osvojila Ljubljana. Podrobni rezultati:

Partizan : Olimpija 64:60 (35:33)

Ljubljana : Gira 61:51 (31:28)

Olimpija : Gira 80:72 (43:31)

Ljubljana : Partizan 88:63 (42:37)

MADŽARI PRVAKI V NAMIZNEM
TENISU

Najboljša Jugoslovana
Plutova in Markovič

Zagreb, 10. apr. Madžar Zoltan Berczik si je z zmago nad Romunom Negulescujem ponovno osvojil najvišjo trofejo zmagovalca. Njegova gladka zmaga 3:0 (21:16, 21:11, 21:12), je dokaz, da si je mladi Madžar zaslužen osvojil lovoriko.

V finalnem srečanju žensk posamezno sta se srečali obe Madžarki. Ponovno si je naslov evropske prvakinja osvojila Eva Koczian z zmago nad svojo rojakinjo Kerekes s 3:0 (21:12, 21:14, 21:18).

Jugoslovanski predstavnik Vojislav Markovič, ki se je uvrstil v četrti finale, je moral po zelo slabi igri kloniti pred boljšim Madžarom Foeldyem. V tem srečanju je jugoslovanski igralec igral zelo slabo. Posebno v prvih dveh setih je s svojo nervozo in negotovo igro dopustil Madžaru, da ga je odpravil z 21:18 in 21:19. V tretjem setu se je Markovič nekoliko zbral in ta set tudi osvojil. Toda to je bilo že prepozno. V četrtem in odločilnem setu se je Madžar odločil za pimplanje in tako strl živce Jugoslovanu ter ga premagal z 21:16.

Med ženskimi predstavnicami si je utrla pot v osmino finala edino Plutova. Tu je naletela na Paisjarfovo, ki jo je odpravila s 3:1. Plutova se je Rusinji odlično upirala in prvi set celo osvojila. Vendar je ofenzivna Rusinja ostale tri sete dobila in tako odpravila jugoslovansko zadnjo predstavnico z nadaljnjega tekmovanja.

Zadnji jugoslovanski predstavnik Josip Vogranci je skupaj s švedskim igralcem Larssonom utrl pot v igri moških dvojic v polfinale. Tu sta ju pričakala Madžara Berczik in Silo. V lepi igri sta premagala dvojico Larsson Vogranci s 3:2. Na ta način so Jugoslovani bili še

ob svojega zadnjega predstavnika.

Vrstni red moških ekip:

Moški, ki so na II. evropskem mednarodnem turnirju nastopali v treh skupinah - skupno je sodelovalo 21 moštev - so se razdelili takole: Madžarska, Švedska, Anglija, ČSR, Jugoslavija, Romunija, Zahodna Nemčija, Poljska, Bolgarija, Belgija, Vzhodna Nemčija, Danska, Avstrija, ZSSR, Švica, Nizozemska, Francija, Italija, Irska, Wales, Grčija.

KOLESARSKA DIRKA

Reka, 10. aprila - Ekipa ljubljanskega Roga je zmagala na mladinski kolesarski dirki, ki je bila na 76 km dolgi progi Reka-Brešec-Reka in tako osvojila pokal Jadrana.

Na dirki je sodelovalo 29 mladih kolesarjev iz Ljubljane, Maribora, Pule, Karlovca, Zadra in Reke. V ekipni konkurenci je 2. mesto osvojil Branik, tretje pa Odred. Med posamezniki je bil najboljši Roner (Branik), ki je porabil za progo 1:58,20 s povprečno brzino 38 km in 520 m. Drugi je bil Fonovič (Reka). Slede Ukmar (Odred), Bizjak (Rog) itd.

ROKOBORBA

Varteks : Ljubljana 15:1

Vareždin, 10. apr. V dvorani sindikata Varteksa je bil povratni dvoboj med domačim Varteksom in rokoborci ljubljanskega Železničarja. Domači so z odločno zmago dokazali svojo visoko tehnično kvaliteto. Ljubljancani so se skušali upirati, kar pa jim je težko uspelo spričo boljših nasprotnikov. Vse borbe so se v glavnem končale s tušem. Edino točko je Ljubljani priboril v srednji kategoriji Leben, pa tudi Jakše v bantam kategoriji bi z nekoliko več sreče lahko osvojil točko.

Rezultati: Bantam: I. Vitez : Jakše 2:0, tuš v 11. minuti, J. Vitez : Klemenc 2:0, tuš v 4. minuti, peresna: Vodopija : Klobučar 2:0, tuš v 10. minuti, lahka : Urunc : Kovač 2:0,

tuš v 4. minuti, welter: Lab : Breznik 2:0, tuš v 3. minuti, srednja : Palazari : Leben 1:1, poltežka Ivič : Tušar 2:0, tuš v 3. minuti, teška: Živojevič : Fatur 2:0, tuš v 2. minuti.

B O K S

Maribor, 10. apr. V prvem kolu ekipnega republiškega prvenstva v boks je Maribor visoko premagal Ljubljano s 17:3.

Zagorje, 10. apr. V prvem kolu pomladanskega dela ekipnega republiškega prvenstva v boks je Odred premagal Branik s 13:7.

STRELSKO TEKMOVANJE ZA

"Zlato Puščico"

V tekmovanju za "Zlato puščico" je brez dvoma največje presenečenje to, da je Planinc ostal na šestem mestu, medtem ko se je Klemente Mario iz Nove Gorice povzpел na prvo mesto.

REZULTATI SLOVENSKE
ROKOMETNE LIGE

Svoboda : Branik

12 : 20 (6:1)

Svoboda : Rudar

14 : 26 (6:9)

Krim : Odred

21 : 26 (11:10)

Mladost : Koper

16 : 11

Ajdovščina : Branik

7 : 17 (4:10)

V KOLESARSKI DIRKI PO PLANDRIJI, ki je bila dolga 227 km, je zmagal Belgijec De Cabooter. Za njim sta se zvrstila Francoz Jean Graczyk in Belgijec van Looy.

NA ATLETSKEM MITINGU V ANGLIJI je vzbudil največje presenečenje skok v višino, kjer so kar trije skakalci preskočili 2.10 m. To so bili Fairbrother (Anglija), Fournier (Francija) in Kotei (Gana).

SVETOVNI BOKSARSKI PRVAK welter kategorije Carlos Ortiz se bo 1. junija srečal v borbi za naslov svetovnega prvaka z evropskim prvakom v tej kategoriji Italijanom Duilijem Loijem.

Italija:Turčija 1:0 (1:0)

KOMUNISTIČEN POGREB

Skozi obljudene ulice in trge iraške prestolice - Bagdad - se je pred dvema tednoma pomikal čuden pogrebni sprevod, ki je pritegnil za seboj ob pločnikih stoječe gručice, otroke in pse brez gospodarjev. Na pročelju sprevoda so po arabskem običaju jokale in si trgale oblačila žene, ki so imele z ilovico namazane obraze. Za njimi so stopali pogrebci s krsto, v kateri je bilo truplo Kassema Saknoba.

Tega jutra je v cementni tovarni, kjer je delal Saknob, policija razbila stavko, ki jo je organiziral komunistični sindikat. V zmedu se je Saknob zgrudil, nakar so se okoli njega zgrnili njegovi tovariši in začeli vpiti, da so ga policisti ubili.

Iraški komunisti so že tedne sklicevali stavke in se zapletali v poulične prepire z nacionalnimi demokrati, podporniki ministerskega predsednika Karima Kassema v znak protesta, ker so jih izključili iz iraškega revolucionarnega režima. Naposled so le dobili svojega mučenika. Položili so ga v krsto, ki je bila v sumljivo prikladni bližini in se napotili v prestolico z zahtevo, da jih sprejme sam ministerski predsednik Kassem. Policija jih je skušala ustaviti, toda pogrebci so objokovali še glasneje in se prebijali do Kassemovega glavnega stane. V bližini veličanstvenega obrambnega ministerstva so pogrebci naloteli na kordon vojaštva, nakar so nosači brez ceremonij spustili krsto na tla in zbežali. Ko je krsta udarila ob tlak, je iz nje skočilo truplo, popolnoma živo in pripravljeno na beg.

Drugi dan je Saknob izjavil, da je božjastnik, ki dobi večkrat in nenadno napade. Niti mislil ni, tako je rekel, da so ga uporabili za mučenika. Toda zmerno levičarski list "Al Zaman", ki podpira vlado, je objavil drugačno zgodbo: Šaknoba so komunisti najeli za pet iraških dinarjev (6 funtov), da je igral mrtveca. Ženske objokovalke so prejele precej manj - okoli 15 šilingov.

"AKCIJA" NOV SLOVENSKI FILM

"Triglav-film" je posnel že polovico prvega letošnjega slovenskega filma "Akcijska", ki prikazuje sedem slovenskih partizanov, ki so se odločili, da napadejo zloglasno celjsko jetnišnico "Pisker", osvobodijo in oborožijo zapornike ter se potem skupno z njimi prebijajo skozi nemški obroč.

Skoraj dve tretjini filma bodo posneli v študijih,

ostalo pa na terenu. Sredi aprila se je filmska ekipa preselila na teren in bo predvidoma končala konec aprila. Po načrtu bo premiera konec junija, film pa bodo tudi predvajali na festivalu jugoslovanskega filma v Pulju.

Režiser je Jane Kavčič, snemalne kamere vodi France Cerat, igrajo pa: Drago Makuc, Lojze Rozman, Leopold Bibič, Branko Pleša, Milan Srdoč, Arnold Tavornik, Silvija Kobal,

Alexander Valič, Nikola Popovič in Slavko Belak.

JUGOSLOVANSKI KONZULAT se bo 26. aprila preselil na 8 The Retreat, Double Bay, N.S.W.

JUGOSLAVIJA IMA:

- 6 republik
- 5 narodov
- 4 jezike
- 3 veroizpovedi
- 2 abecedi
- 1 partijo
- 0 svobode

JUGOSLOVANSKA NOGOMETNA REPREZENTACIJA POJDE V RIM NA OLIMPIJSKE IGRE JUGOSLAVIJA : GRČIJA 5:0

Jugoslavija je 24. aprila premagala Grčijo v Atenah z 5:0 ter se s tem kvalificirala za olimpijsko turnejo v Rimu.

Isti dan je Madžarska premagala Češkoslovaško z 2:1 v Budimpešti.

JUGOSLOVANSKE NOGOMETNE LESTVICE 17. aprila 1960

SLOVENSKA CONSKE LIGA

Branik	16	13	1	2	71:12	27
Kladivar	16	11	2	4	46:34	24
Maribor	16	8	3	5	27:22	19
Rudar	16	8	2	6	40:17	18
Sobota	16	8	2	6	35:34	18
Triglav	16	9	0	7	25:32	18
Ljubljana	16	8	1	7	34:29	17
Krim	16	5	5	6	18:31	15
N. Gorica	16	4	3	9	30:47	11
Ilirija	16	5	1	10	20:33	11
Izola	16	0	7	9	14:44	7
Grafičar	16	1	5	10	10:46	7

I. ZVEZNA LIGA

Dinamo	16	11	2	3	32:9	24
Crv. Zvezda	16	10	3	3	26:14	23
Partizan	16	8	4	4	31:18	20
Hajduk	16	7	4	5	33:15	18
Vojvodina	16	7	4	5	23:15	18
Sarajevo	16	7	3	6	20:22	17
Beograd	16	5	4	7	19:21	15
Velež	16	5	5	6	18:26	15
Radnički	16	5	3	8	19:21	13
Rijeka	16	5	2	9	23:40	12
Budučnost	16	3	3	10	11:30	9
Sloboda	16	3	3	10	9:33	9

II. ZVEZNA LIGA

Split	16	12	1	3	46:18	25
Borac	16	10	1	5	33:23	21
Trešnjevka	16	9	2	5	34:24	20
Šibenik	16	9	1	6	31:24	19
Željezničar	16	8	2	6	24:19	18
Proleter	16	5	3	7	28:28	15
Zagreb	16	6	3	7	34:39	15
Varteks	16	5	4	7	20:28	14
Odred	16	6	1	9	21:31	13
Lokomotiva	16	4	4	8	25:31	12

film in oder

IAN CARMICHAEL IN
TERRY-THOMAS V FILM-
SKI KOMEDIJI "I AM ALL
RIGHT, JACK" (Jaz sem v
redu, Jack.)

STASITA FILMSKA ZVEZDA V KOZUHU
AVA GARDNER.

DIRK BOGARDE,
KI NASTOPA Z
DOROTHY TUTIN
IN CECIL PARKE-
RJEM V FILMU "A
TALE OF TWO CI-
TIES" (Zgodba o
dveh mestih), PO-
SNETEM PO ISTO-
IMENI KNJIGI
CHARLESA DIC-
KENSA. (The Rank
Organization pro-
dukcija).

ZAROTA SRC

Angleži so pred kratkim iz-
delali pod gornjim naslovom
film, od katerega pričakujejo,
da bo imel precej uspeha po
vsem svetu. Je čustvena melo-
drama, ki bo dala gledalcem
dovolj prilike za ihto, stok in
jok, za strah in grozo, za so-
čutje in tudi za smeh.

Dejanje se godi v Italiji za
časa druge svetovne vojne.
Nemci so postavili koncentra-
cijsko taborišče za judovske o-
troke, katerih starši so bili ve-
činoma likvidirani. Italijanski
partizani so skopali rov pod
ogrado, skozi katerega judov-
ski otroci uhajajo v naročje
nunam iz bližnjega samostana.
Vse je v redu, dokler taborišče

stražijo Italijani, katerih pove-
ljnik se mnogo ne zanima in
tudi dela nevednega. Ko pa na
njegovo mesto pride nemški
polkovnik, kmalu zasumi, da
dobrodelnost nun ni omejena
samo na kristjane.

Višek zanosa je dosežen v
prizoru, ko nuna vpraša eno
izmed izstradanih sirot za ime
in le-ta odgovori: "Judovski
pes".

Film je izdelal Rank s sode-
lovanjem Paramounta. Režiser
je bil Ralph Thomas in glavne
vloge igrajo Lilli Palmer, Ro-
nald Lewis in Albert Lieven.
Scenarij je mojstrovina Rober-
ta Presnella.

MARLENE DIETRICH POJDE V DOMOVINO V NEMČIJO

Slavna filmska zvezda Mar-
lene Dietrich, ki je stara 55
let, je bila rojena v Berlinu in
se namerava vrniti v Zahodno
Nemčijo ter nastopati v filmu.
Marlene, ki je že stara mama,
je med zadnjo vojno javno na-
padala Hitlerja in njegov re-
žim v taki meri, da jo mnogi
Nemci smatrajo kot popolnoma
protinemško in se ji verjetno
zaradi tega tudi obeta zelo hla-
den sprejem v domovini.

Marlene je v tej zvezi sko-
mignila z rameni in rekla: "E-
dino, česar se bojim, so jajca.
Imam namreč kožuh iz labo-
džega puha in če se na njem
razbije jajce, ga ne morete o-
čistiti v milijon letih".

USPELA VELIKONOČNA ZABAVA

Na velikonočno soboto se je
zbralo na zabavo s plesom v
Maccabean Hallu, Darlinghurst
(Sydney) nad dvesto rojakov,
ki so se prijetno zabavali in
plesali. Vse navzoče je tudi raz-
veselila mlada gdč. Erika Ku-
čanova, ki je zaigrala na kla-
virske harmoniko venček na-
rodnih pesmi in dodala še Av-
senikovo poskočnico.

Dobiček je šel za nabavo ti-
skarskih strojev.

Prihodnja zabava bo v so-
boto 11. junija v isti dvorani.
(Dolgi week-end, Kraljičin ro-
jstni dan).

LESTVIKA SLOVENSKE CONSKE LIGE

Branik	15	12	1	2	66:12	25	Ljubljana	15	7	1	7	32:28	15
Kladivar	15	11	2	2	46:32	24	Krim	15	5	5	5	17:29	15
Triglav	15	9	0	6	24:30	18	N. Gorica	15	4	3	8	29:44	11
Maribor	15	7	3	5	22:22	17	Ilirija	15	4	1	10	18:32	9
Rudar	15	7	2	6	37:16	16	Izola	15	0	7	8	14:39	7
Sobota	15	7	2	6	33:34	16	Grafičar	15	1	5	9	10:41	7

PRODAJALKA DOBI MESTO

v kontinentalni trgovini s
ploščami. Dobro znanje
angleščine je bistveno.
Obrnite se na:

CARINIA

DAKING HOUSE,
RAWSON PLACE
SYDNEY

BA 3193

BA 3193

POTOMEC ZA PERZIJSKEGA ŠAHA

Perzijska kraljica Farah ne
bo spremljala svojega soproga
na državni obisk na Švedsko,
ker pričakuje otroka.

NAROČNINA ZA LETO 1960

£2-0-0

HIŠE po raznovrstnih cenah v predmestjih:

Burwood, Croydon, Strathfield, Marrickville itd.

Obrnite se na našega rojaka NINA SAMSA
pri tvrdki

PINE & CO.

569 King St., Newtown (Sydney)

Tel.: LA 1154 — LA 1740

THE AUSTRALIAN WORKERS' UNION

- ★ Skrbi za čez dvesto odredb in industrialnih sporazumov v državi N.S.W.
- ★ A.W.U. ima kot svoje pravne zastopnike poznano tvrdko Carroll & O'Dea.
- ★ A.W.U. se bori za svoje člane, ki ne prejmejo plač kot jih predpisuje zakon.
A.W.U. se bori pred sodiščem za na delu poškodovane člane.
Vabimo vse člane A.W.U., da se obračajo na nas na naslov:

238 Castlereagh St., Sydney

C. T. OLIVER, tajnik

Telefon: MA 9367

Opozarjamo na novo podružnično pisarno v Coomi:
78 SHARP ST., (GLADSTONE BUILDING)

OČARLJIVA ITALIJANSKA IGRALKA ELSA MARTINELLI
POSNEMA DRUGE IGRALKE, PRI KATERIH JE PRISLO
V MODO, DA SE RADE FOTOGRAFIRAJO NAMESTO V
KOPALNICI V VODI NA PROSTEM.

POTNIŠKA AGENCIJA

POTUJTE

- ✧ V Jugoslavijo za £A103.
- ✧ Iz Jugoslavije v Sydney za £203.
- ✧ Priskrbimo Vam finance na 10% depozit na dvoletno odplačevanje.
- ✧ Potne liste, vize, zavarovalnino, davčne izkaze in valuto priskrbimo brezplačno.
- ✧ Če elite, Vas bo obiskal naš zastopnik, s katerim boste obravnavali Vaše potovalne probleme.
- ✧ Dajemo pojasnila za potovanje po Avstraliji in Evropi.

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

Tel.: MA 8979 BU 2308

MA 7121 BU 4326

110 A BATHURST STREET

SYDNEY

